

MARTIN ŠRAJER / 21. 8. 2023

Hana Smékalová alias Florence Marly

„Princezna Willemína na Barrandově“, hlásil titulek v *Informačních zprávách* z června 1947. Do Československa tehdy přijela natáčet zahraniční hvězda Florence Marly. Krátce před tím si zahrála například v oceňovaném dramatu Reného Clementa *Krasy* (1947). Když byla reportérem dotázána, jak se cítí v barrandovských ateliérech, se smíchem odvětila „Jako doma“.^[1] Nešlo jen o projev zdvořilosti k hostitelům. Marly, vlastním jménem Hana Smékalová, byla rodilá Moravanka. Princezna Willemína v adaptaci *Krakatitu* (1948) od Otakara Vávry ovšem představuje její jedinou českou roli. Herečka, do jejíhož života zasáhl nacismus i komunismus, trávila většinu života i kariéry mimo domovinu.

Dcera olomouckého učitele Hana Smékalová se narodila v létě, zdroje se ovšem rozcházejí v informaci, zda k tomu došlo v červnu 1918, tedy pár měsíců před vznikem Československa, nebo až v červenci následujícího roku.^[2] Jejím rodištěm by každopádně měla být obec Obrnice v Ústeckém kraji (ačkoli i zde některé zdroje uvádějí jiné místo, totiž Olomouc). Od mládí inklinovala k hudbě a zpěvu, ale kvůli vadě hlasivek nemohla svůj pěvecký talent rozvinout na profesionální úrovni a stát se operní divou. Využila proto jazykového nadání a odjela studovat do Paříže. Na Sorbonně se věnovala literatuře, filozofii a dějinám umění. Když jí bylo osmnáct, na jednom večírku upoutala pozornost renomovaného režiséra Pierra Chenala, který ji o pár dní později obsadil do filmu *Alibi, křivé svědectví* (1937).

V atmosférickém dramatu, řazeném někdy mezi předchůdce noirových snímků, jí připadla vedlejší role milenky zavražděného gangstera. Film byl v roce 1938 uveden i v československých kinech. Pro Smékalovou, nyní již vystupující pod uměleckým pseudonymem Florence Marly, bylo jeho natáčení zlomovou zkušeností. Rozhodla se, že bude herečkou. Zprvu hrála převážně ve filmech velmi produktivního Chenala, od

roku 1940 jejího manžela. Rozvíjení kariéry ale narušila válka. Počátkem čtyřicátých let (zdroje se opět neshodnou, ve kterém roce) ale dala na doporučení své herecké kolegyně Marie Bell a opustila Paříž. Chenal byl totiž židovského původu a navíc se angažoval v protinacistickém odboji, což i jeho ženu situovalo do velmi zranitelné pozice. Bylo to šťastné rozhodnutí. Němci do města vpadli krátce po jejím odjezdu.

Marly získala vízum do Argentiny, když ale připlula k Buenos Aires, do země nebyla vpuštěna a skončila v Bolívii. Poté, co do Buenos Aires později dorazil Chenal, bez peněz a kontaktů, marně se sháněl po manželce. Útočiště mu poskytl režisér Luis Saslavsky, který znal jeho filmy. Zajistil mu práci v argentinské filmové společnosti. Chenal zároveň prostřednictvím úřadů vypátral Marly. Když se znovu shledali, byla kvůli vysoké nadmořské výšce v Bolívii pohublá a vážně nemocná. Po zotavení ale pokračovala v herectví. Zahrála si ve třech argentinských filmech, jeden z nich, *El fin de la noche* (Konec noci, 1944), se odehrával v okupované Paříži.

Po konci války se Marly vrátila do Evropy. Vrcholem její kariéry se staly již zmíněné *Krasy*. V dramatu odehrávajícím se těsně před pádem Třetí říše si zahrála partnerku italského průmyslníka. Spolu s dalšími postavami sympatizujícími s nacismem chtějí v ponorce uniknout spravedlnosti. Film soutěžil v Cannes, kde získal cenu pro nejlepší dobrodružný nebo kriminální snímek (Prix du meilleur film d'aventures et policier).

Marly po válce využila možnosti opět svobodně cestovat po Evropě a v roce 1946 zavítala také do Prahy. Kromě své matky se potkala také s Otakarem Vávrou, který ji rovnou obsadil do adaptace Čapkova *Krakatitu*. Domácí kritici z jejího výkonu nebyli uneseni. Některé výtky ale vyplývaly spíše z dobového přesvědčení, že ve filmech zestátněné kinematografie by měli hrát domácí herci a herečky.

Hereččin dobový portrét z časopisu *Kino*, napsaný u příležitosti natáčení *Krakatitu*, uvádí, že se učí anglicky, aby si mohla zahrát v britské adaptaci Hardyho *Starosty cesterbridgeského*.^[3] Z realizace projektu ale zřejmě sešlo, protože ve filmografii české rodačky jej budeme hledat marně. Znalost angličtiny ale Marly i tak přišla vhod. Dostala totiž nabídku z Hollywoodu. Ve špionážním dramatu studia Paramount *Sealed Verdict* (Zapečetěný rozsudek, 1948) si zahrála po boku Raye Millanda. Na její smyslnou, některými rysy exotickou krásu lákal taky dobový plakát, kterému dominuje právě její vyzývavá fotografie.

Jak se Marly měla svěřit zahraničnímu korespondentovi časopisu *Kino*, se svou hollywoodskou kariérou nebyla spokojena, „Přiznávám, že v minulém roce byly chvíle, kdy jsem se cítila přímo zoufalá. Několikrát jsem měla chuť nasednout na loď a vrátit se do Prahy, kde – a to mohu říct s pýchou – herec není odsouzen k nečinnosti, pokud to ovšem není špatný herec“. Silně antikapitalistickou citaci, publikovanou po komunistickém převratu, je však nutno brát s rezervou.[4]

Ještě hvězdnější byl hereččin partner v noirovém filmu *Tokyo Joe* (Joe z Tokia, 1950). Bývalého plukovníka amerického letectví ztvárnil Humphrey Bogart. Marly hraje jeho manželku, kterou považoval za mrtvou. Jednalo se o první americkou produkci realizovanou bezesbytku v Japonsku.

V americko-japonské koprodukcí vzniklo také krimi *Tokyo File 212* (1951), v němž Marly připadla hlavní role. Do východní Asie ale necestovala jen kvůli filmování. Koncem padesátých let svými vystoupeními bavila americké vojáky sloužící v Koreji. Přestože ji producenti dál coby uhrančivý objekt umísťovali na plakáty (viz např. komedie *Gobs and Gals*, 1952), velká filmová hvězda se z ní nestala a kromě *Krys* už nedostala ani žádnou dramaticky hodnotnější roli.

Její kariéru totiž přerušilo obvinění ze sympatizování s komunismem v éře mccarthismu. Po zařazení na černou listinu s ní nikdo nechtěl spolupracovat. Navíc se nemohla vrátit do země. Odletěla totiž do Chile, kde měla s Chenalem natočit film *El ídolo* (Idol, 1952). Americký konzulát v Santiagu jí ale coby „podvratnému živlu“ odmítl obnovit vízum. Na povolení vrátit se do USA čekala dva a půl roku.

Rehabilitována byla poté, co se jí s pomocí konzulky Carey C. White podařilo doložit, že došlo k absurdní záměně jejího jména se jménem ruské klubové zpěvačky Anny Marly. Škoda způsobená panikou z levicových idejí už však byla nenávratná. V žádném významnějším filmu si Marly nezahrála. Účinkovala převážně v béčkových a televizních produkcích (např. kultovní horor *Queen of Blood* [Královna krve, 1966] nebo seriály jako *Dragnet*, *The Man from U.N.C.L.E.* nebo *The Twilight Zone*).

V mezičase se také rozvedla s Chenalem. Jejím druhým manželem se stal rakouský hrabě Degenhart von Wurmbrand-Stuppach. Hraběnkou ale nebyla dlouho. Pár, který od sebe dělilo 26 let, se zakrátko rozešel. Podle některých zdrojů dokonce ve stejném roce, kdy byli oddáni. Hereččin pád pokračoval v šedesátých letech obviněním z držení

zakázaných léků. Dostala pokutu a tříletou podmínku.

Šestiminutové sci-fi *Space Boy* (1973) bylo jednou z jejich posledních rolí. K filmu zamýšlenému jako pokračování *Queen of Blood* napsala scénář a hudbu. Na soundtracku se podíleli také průkopníci elektronické hudby Bebe a Louis Barronovi a údajně i legendární americký hudebník Frank Zappa. Jednalo se o její druhý a poslední film soutěžící v Cannes.

Florence Marly/Hana Smékalová zemřela v zapomnění 9. listopadu 1978.

V devětapadesáti letech se jí stal osudovým infarkt. Místem jejího úmrtí bylo město Glendale v Kalifornii. Neměla žádné děti a v Československu ji přežili bratr a sestra.

Poznámky:

[1] Princezna Willemína na Barrandově. *Informační zprávy: Státní výroby celovečerních filmů o průběhu natáčení českých filmů* 2, 1947, č. 11 (15. 6.), s. 7.

[2] Hana Smékalová-Florence Marly. *Filmové noviny* 1, 1947, č. 4 (25. 1.), s. 3.

[3] J. Brojar, První setkání s Florence Marly před zahájením Krakatitu. *Kino* 2, 1947, č. 2 (23. 5.), s. 411.

[4] Hana Smékalová (Florence Marly) nespokojena v Hollywoodu. *Kino* 4, 1949, č. 7 (31. 3.), s. 82.